

**Ferwerd, Marrumerweg
Gem. Ferwerderadeel (Frl.)**

Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

Steekproefrapport 2011-06/09

*Ferwerd, Marrumerweg
Gem. Ferwerderadeel (Frl.)
Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van Adema Architecten
Steekproefrapport 2011-06/09
ISSN 1871-269X
auteur: drs. R. Exaltus, senior archeoloog
autorisatie: dr. J. Jelsma, senior archeoloog

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.2

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, juli 2011

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
&
Laan van Chartroise 174
3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Locatie en administratieve gegevens	2
2. Bureauonderzoek	3
2.1 Bronnen	3
2.2 Resultaten bureauonderzoek	4
2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	6
3. Veldonderzoek	7
3.1 Aanpak	7
3.2 Bodem, reliëf en archeologie	8
4. Conclusie en advies	11

Appendix I: Archeologische periodes

Appendix II: Bekende archeologische waarden

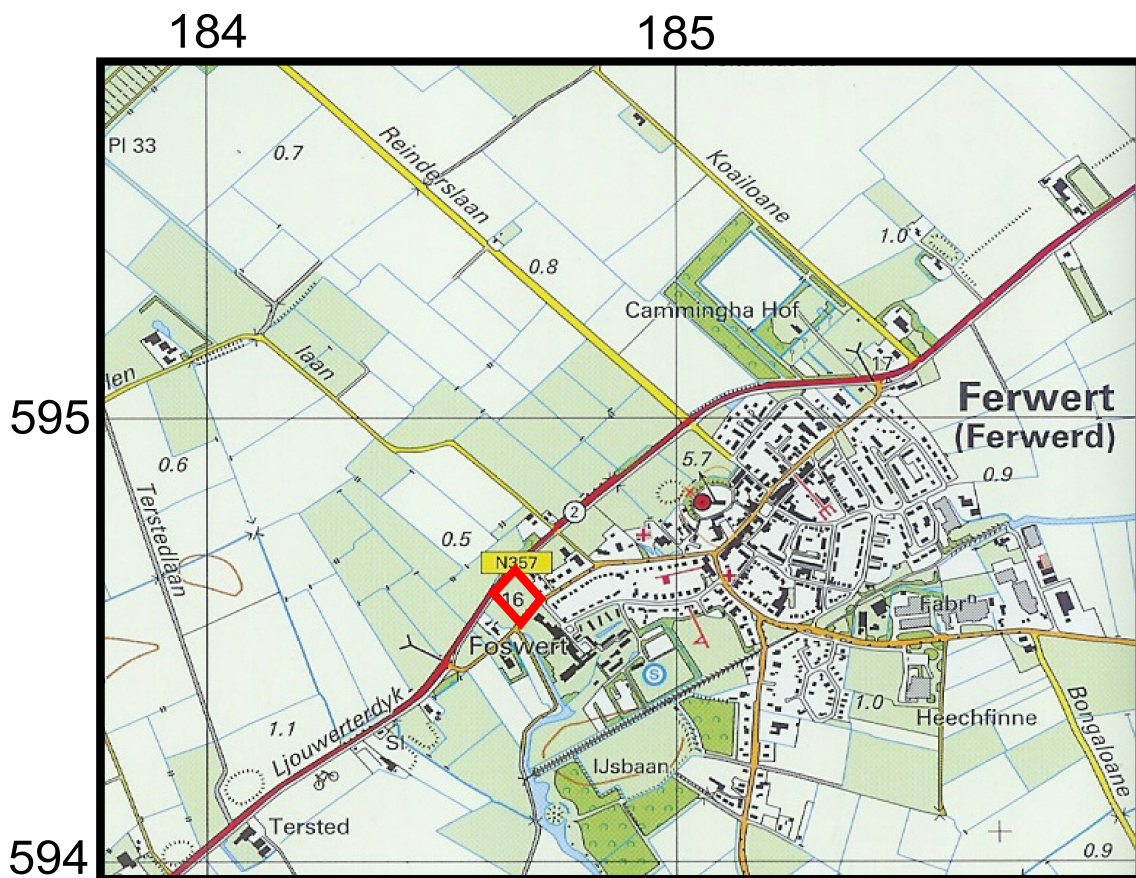
Samenvatting

In opdracht van Adema Architecten is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Marrumerweg te Ferwerd. Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen bouw van een huisartsen- en fysiotherapiepraktijk. Het plangebied bestaat nu nog uit weiland. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen.

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een lage kans op resten uit de periode steentijd tot en met de bronstijd en een hoge kans op resten uit de periode ijzertijd tot de middeleeuwen.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied gekenmerkt wordt door lage kwelderafzettingen die worden afgedekt door terplagen. Hier bovenop ligt een ongeveer veertig centimeter dik ophogingspakket. Het is opmerkelijk dat de terplagen op het oorspronkelijk hoogst gelegen deel van de terp (in de noordhoek van het plangebied) ontbreken. Dit komt waarschijnlijk doordat hier de natuurlijke afzettingen oorspronkelijk het hoogst lagen waardoor het afgraven van de terp hier geleid heeft tot het volledig verloren gaan van de terplagen. Wel is hier een grondspoor aangeboord. Op de overige delen van het plangebied zijn de terplagen nog wel (grotendeels) bewaard gebleven. Deze bestaan voor een deel uit afspoelingslaagjes zoals ontstaan aan de voet van een hellende akker. Dit stemt overeen met de ligging van deze delen van het plangebied aan de randzone van een terp. Onder deze terplagen zijn grondsporen bewaard gebleven. Hierin aangetroffen aardewerk lijkt uit de periode ijzertijd-Romeinse tijd te dateren.

Op basis van de aangetroffen verschijnselen is het vooralsnog in onvoldoende mate mogelijk om een vindplaatsbeoordeling uit te voeren aan de hand van de waarderingstabel uit de KNA 3.2 (VS06). Hiervoor is een proefsleuvenonderzoek nodig. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe gecertificeerd bedrijf volgens een speciaal daartoe op te stellen Programma van Eisen (PvE).

Figuur 1. Ferwerd, Marrumerweg. Het plangebied ligt binnen de rode lijnen (Bron: Wolters-Noordhoff, 2004. ANWB b.v. Den Haag 1:25000.).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Adema Architecten, vertegenwoordigd door de heer S. van Seijen, is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Marrumerweg te Ferwerd (Figuur 1). Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen bouw van een huisartsen- en fysiotherapiepraktijk. Het plangebied bestaat nu nog uit weiland (Figuur 2). Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen.

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch geografische, archeologische en historisch geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst.

Het doel van het karterend veldonderzoek is het vaststellen van de mate van gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid hierin van archeologische waarden. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw en de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals bewerkt en verbrand vuursteen, aardewerk, bouw materiaal, bot en houtskool.

Figuur 2. Ferwerd, Marrumerweg. Het plangebied gezien vanaf de zuidpunt (Marrumerweg) in noordelijke richting.

1.2 Locatie en administratieve gegevens

Het plangebied ligt aan de zuidkant van Ferwerd tussen de Marrumerweg en de Ljouwerterdyk en bestaat uit grasland waarop een huisartsen- en fysiotherapiepraktijk zal worden gebouwd. De hoogte van het onderzoeksgebied ligt rond 0,8 meter boven NAP.

Tabel 1. Ferwerd, Marrumerweg. Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied.

Provincie	Friesland
Gemeente	Ferwerderadeel
Plaats	Ferwerd
Toponiem	Marrumerweg
Coördinaten hoekpunten	183,620/594,615; 183,660/594,660; 183,665/594,553; 183,710/594,592
Bevoegde overheid	Gemeente Ferwerderadeel
Opdrachtgever	Adema Architecten
ARCHIS CIS-code	47421
ISSNnr.	1871 - 269X
Steekproef projectcode	2011-06/09
Geomorfologische context	Kwelderrug
NAP hoogte maaiveld	Rond 0,8 m +NAP
maximale diepte onderzoek	2,0m min maaiveld
Uitvoering van het veldwerk	24-06-11
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE)

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de volgende bronnen (Tabel 2).

Tabel 2: Ferwerd, Marrumerweg. Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten.

ANWB, 2004. *Topografische Atlas Friesland 1:25000*. ANWB bv, Den Haag.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Exaltus R. P. & G.L.G.A. Kortekaas 2008. Prehistorische branden op Groningse kwelders. In: *Paleo-Aktueel nr 19*. p. 115-124. Groningen 2008.

Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) www.fryslan.nl

Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).

Schotanus, C. 1664. *Beschrijvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt. Facsimile-uitgave 1978*. De Tille bv Leeuwarden/Theatrum Orbis Terrarum bv Amsterdam.

Stichting voor Bodemkartering, 1978. *Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 10*. StiBoKa, Wageningen.

Stichting voor Bodemkartering, 1982. *Geomorfologische van Nederland 1:50000. Blad 10*. StiBoKa, Wageningen.

12 Provinciën 2006/2007. *Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Uitgeverij Nieuwland, 2006. *Grote Historische Topografische Atlas ±1926-1934. Fryslân 1 : 25 000*. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.

Uitgeverij 12 Provinciën, 2005. *Luchtfoto-Atlas Fryslân. Schaal 1:14000*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De Atlas van Huguenin: Militair-topografische Kaarten van Noord-Nederland 1819-1829*. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland deel 2: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50000*. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992. *Grote Historische Provincie Atlas 1:25000. Friesland 1853-1856*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

www.watwaswaar.nl

Www.tresoar.nl

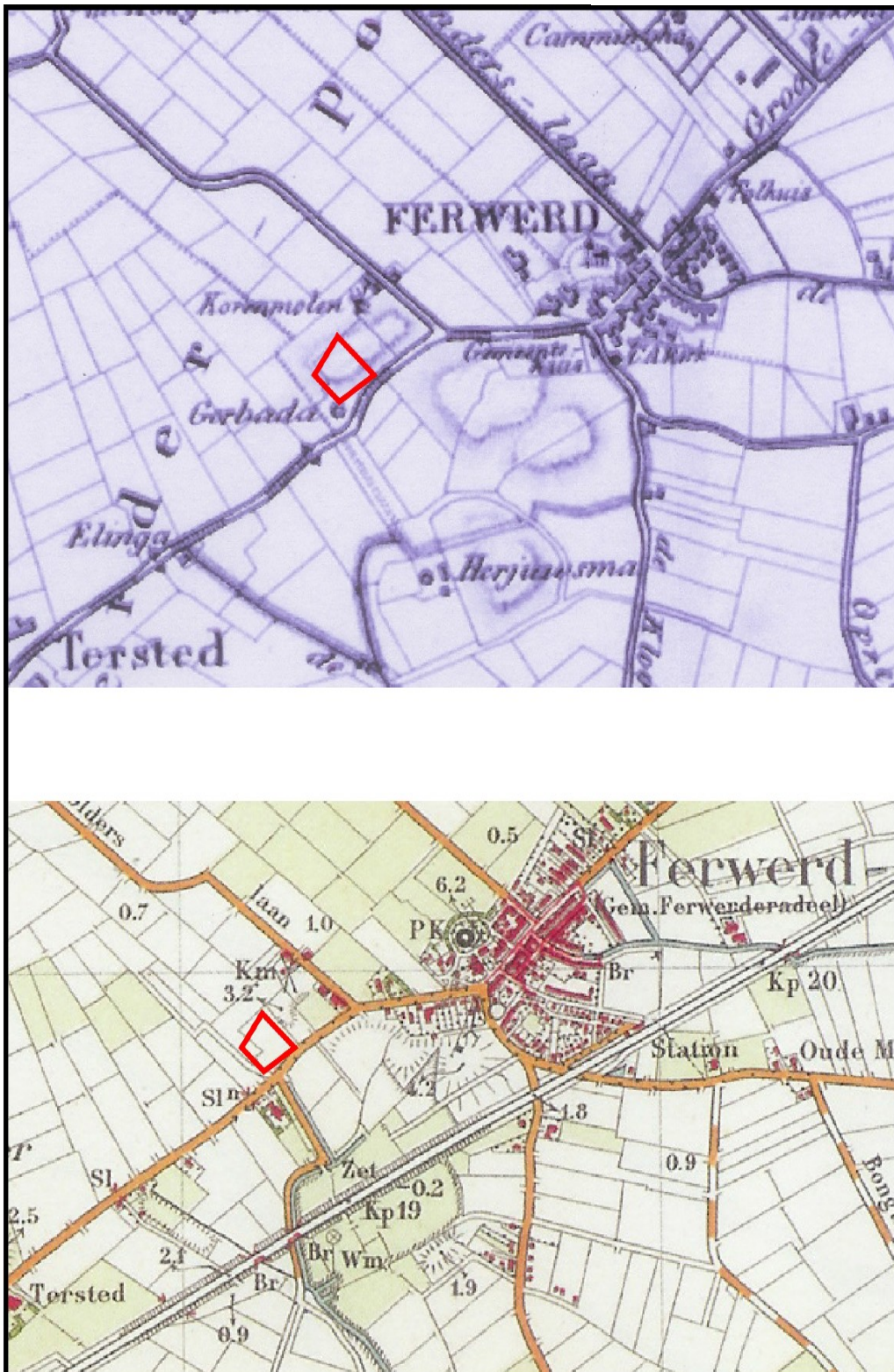
2.2 Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied ligt op een kwelderrug. Dergelijke ruggen zijn gevormd aan de rand van zeeboezem-vlakten die tweemaal per etmaal onder water liep. De kwelderruggen liepen slechts incidenteel onder water en bestaan over het algemeen uit zavelig materiaal.

De bodem in het plangebied bestaat uit kalkrijke poldervaaggronden (classificatie bodemkaart Mn25A). Het betreft een bodemtype dat is gevormd in relatief jonge afzettingen die nog niet zijn ontkalkt. In dit geval betreft het een in zware zavel gevormde bodem met grondwatertrap VI (gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 40 en 80 centimeter beneden maaiveld en gemiddeld laagste grondwaterstand beneden 120 centimeter beneden het maaiveld).

Het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) laat zien dat het plangebied pal ten westen van monument 9267 ligt. Het betreft de resten van een terp uit de Romeinse tijd met resten van een stins (stenhuis) uit de late middeleeuwen. Ten zuidoosten van het plangebied ligt monument 9265; dit is één van de middeleeuwse dorpsterpen van Ferwerd. Op het westelijke deel hiervan is in 2002 een onderzoek gedaan door RAAP (melding 8889). Hierbij zijn in vijf van de zes boringen terplagen aangetroffen (waarnemingsnummer 56178).

In Figuur 3 is een uitsnede afgebeeld van een kaart uit de atlas van Eekhoff van omstreeks 1850 en een uitsnede uit de topografische kaart uit 1931 (verkend in 1926). Op de kaart van Eekhoff is duidelijk te zien dat de terp waarop ten oosten van het plangebied monument 9267 ligt, doorloopt tot in het plangebied. Op de topografische kaart uit 1926 is het westelijke deel van deze terp nog afgebeeld met daarbij de vermelding dat de hoogte hiervan 3,6 meter beneden NAP betref. Het plangebied wordt op deze kaart aangegeven als een set kleine akkertjes. Tegenwoordig is het plangebied in gebruik als grasland waarop pony's lopen. De overige in de literatuur en bronnen genoemde kaarten geven geen aanvullende informatie over het plangebied.

Figuur 3. Ferwerd, Marrumerweg. Uitsneden uit de kaart van Eekhof uit omstreeks 1850 (boven) en de topografische kaart uit 1931 (onder).

2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Het onderzoeksterrein ligt volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) in een zone waarvoor geen onderzoeksverplichting geldt voor resten uit de steentijd tot en met de bronstijd. Deze zijn hier, gezien de relatief recente wordingsgeschiedenis van het landschap naar verwachting niet aanwezig. Wel geldt hier de verplichting tot het uitvoeren van waarderingsonderzoek voor terpen. Deze gebieden betreffen archeologische vindplaatsen, te weten terpen of terpzolen, die archeologische vondsten en sporen bevatten. Ook afgegraven terpen, waarvan de terpzool slechts nog rest, kunnen nog waardevolle diepere sporen bevatten, zoals waterputten en sloten. De precieze waarde en omvang van deze terpen of terpzolen is echter nog niet bekend. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 50 m² een waarderend booronderzoek te laten uitvoeren, waarbij duidelijk wordt wat de waarde van de bestaande vindplaats is. Op basis van de resultaten van het waarderend onderzoek kan het gebied eventueel bestempeld worden als 'archeologisch waardevol', waarbij geldt dat men moet streven naar behoud ervan. De resultaten kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is, of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden. Bij een onderzoek op een gedeelte van een terp, zoals in het plangebied het geval is, dienen de boringen richting het hart van de terp te lopen.

Gezien het gebruik voor de akkerbouw in het verleden, moet er rekening mee worden gehouden dat een dertig tot veertig centimeter dikke bouwvoor aanwezig is waarin eventuele archeologische sporen volledig zullen zijn vergraven.

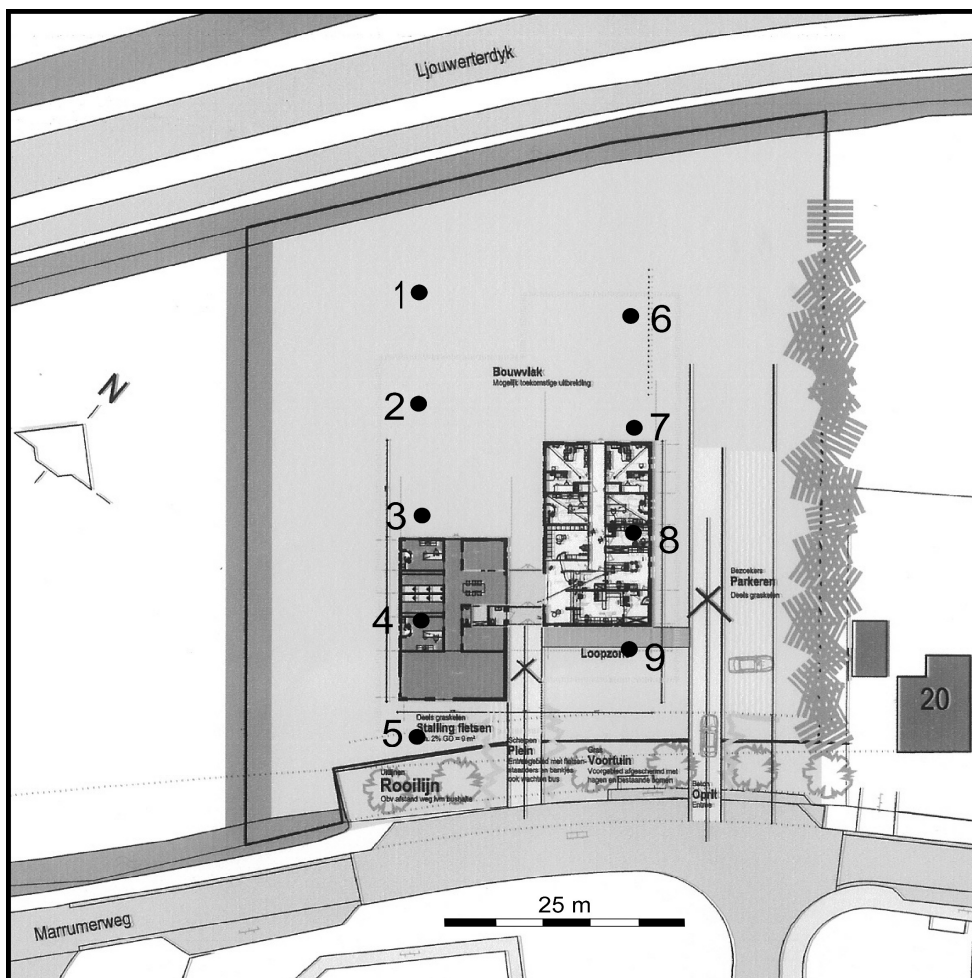
3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak

De boorpunten zijn in twee parallel aan elkaar gelegen raaien geplaatst met vijfentwintig meter afstand tussen de boorraaien. De afstand tussen de boringen beslaat steeds 12,5 meter. De raaien zijn zo geplaatst dat deze over de geplande bebouwing richting het (oorspronkelijk) hoogste deel van de terp lopen.

Voor het booronderzoek is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van drie centimeter. De boringen zijn doorgezet tot een diepte van twee meter beneden het maaiveld.

De ligging van de boorpunten is afgebeeld in Figuur 4. De resultaten van de boringen zijn weergegeven in de boorprofielen in Figuur 6.

Figuur 4. Ferwerd, Marrumerweg. Boorpuntenkaart. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer (Bron: Situatietekening Adema Architecten).

3.2 Bodem, reliëf en archeologie

De hoogte van het maaiveld in het plangebied ligt rond 0,8 meter boven NAP.

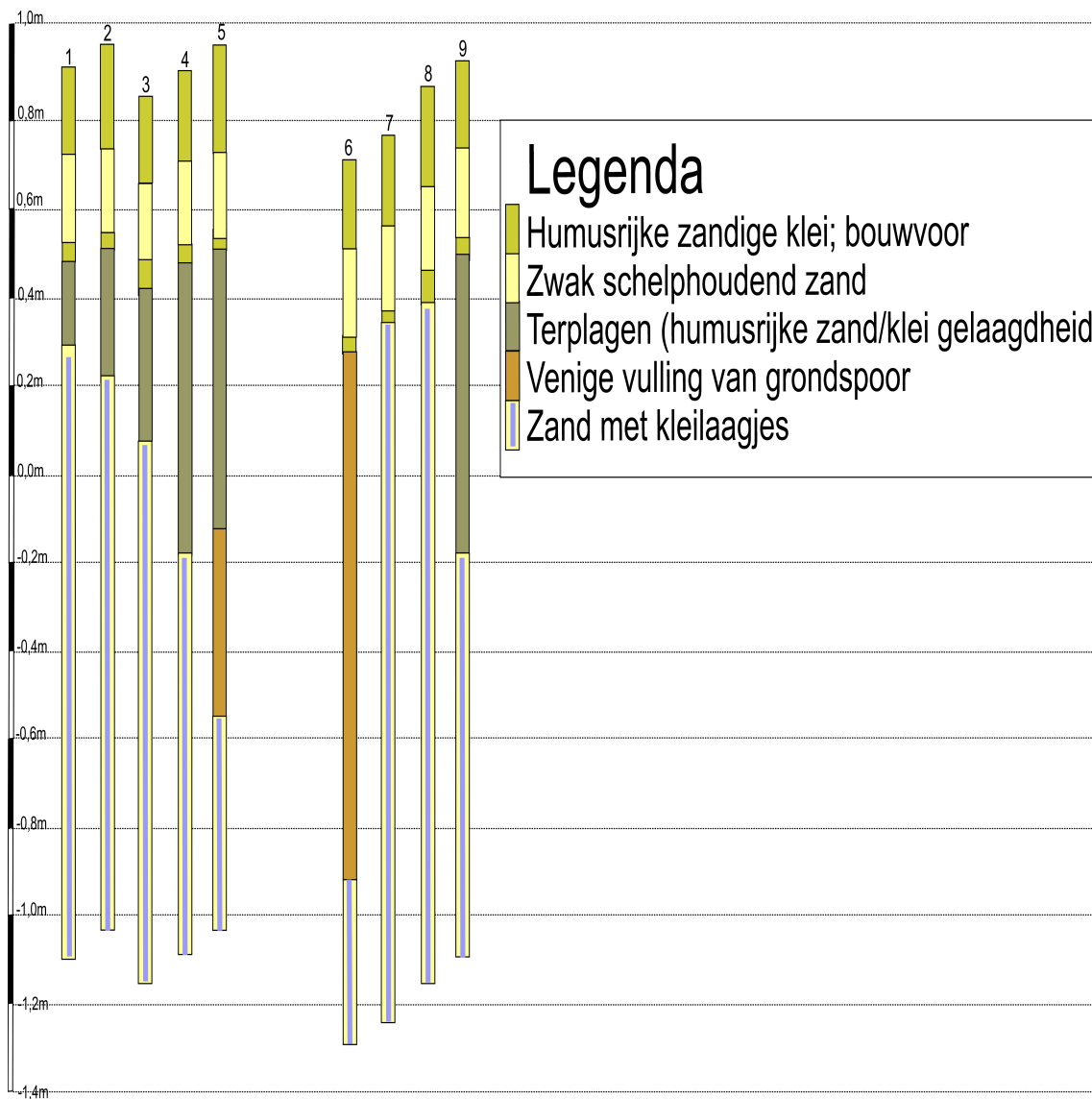
Bovenin de boringen is een pakket sterk zandige humusrijke klei aangetroffen. De dikte van dit pakket bedraagt ruim twintig centimeter. Onder deze bouwvoor is in alle boringen een enkele decimeters dik pakket zwak schelphoudend zand waargenomen. Hieronder bleek opnieuw een dunne bouwvoor aanwezig te zijn. Dit betekent dat ongeveer de bovenste veertig centimeter van de bodem ter plaatse van de boorpunten uit opgebracht materiaal bestaat. Onder de begraven bouwvoor bevond zich in de boringen 1 tot en met 5 en 9 een pakket dat gekenmerkt wordt door een afwisseling van in zand- en kleigehalte wisselende terplagen van humeus materiaal. Voor een deel gaat het duidelijk om afspoelingsgelaagdheid zoals ontstaat onderaan een hellende akker (zie Figuur 5). De dikte van dit pakket loopt uiteen van ongeveer twintig centimeter in boring 1 tot ongeveer zeventig centimeter in de boringen 4 en 9. In de boringen 6, 7 en 8 ontbreekt een dergelijk pakket en is direct onder de begraven bouwvoor een zandpakket gevonden dat wordt onderbroken door dunne laagjes klei. Een dergelijk pakket is in de boringen 1 tot en met 4 en 9 onder de terplagen aangetroffen.

In boring 5 is onder het terppakket de vulling van een grondspoor gevonden die bestaat uit venige klei (zie Figuur 5). Een met overeenkomstig materiaal gevuld grondspoor is in boring 6 gezien. Deze grondsporen lopen door tot een diepte van anderhalve meter in boring 5 en 1,7 meter in boring 6. Hieronder is net als onderin de overige boringen, een zandpakket aangetroffen dat wordt onderbroken door dunne laagjes klei. Dit door zandlaagjes onderbroken kleipakket is waarschijnlijk ontstaan op een lage kwelder. Tijdens het booronderzoek zijn in geen van de boringen archeologische indicatoren waargenomen. De in boring 5 aangetroffen vulling van een grondspoor is bemonsterd, meegenomen en vervolgens nat gezeefd op een zeef met een maaswijdte van twee millimeter. Dit heeft zes zeer kleine aardewerkfragmentjes opgeleverd. Het gaat om fragmentjes van maximaal acht millimeter lengte die allemaal van hetzelfde materiaal zijn. Het lijkt om stukjes terpenaardewerk te gaan uit de periode ijzertijd tot Romeinse tijd.

Figuur 5. Ferwerd, Marrumerweg. Foto van boring 5 met helemaal rechts de venige vulling van het grondspoor waaruit aardewerkfragmentjes afkomstig zijn. Links hiervan terplagen die onderbroken worden door dunne afspoelingslaagjes.

Figuur 6. Ferwerd, Marrumerweg. Weergave van de resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen.

4. Conclusies en Advies

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een lage kans op resten uit de periode steentijd tot en met de bronstijd en een hoge kans op resten uit de periode ijzertijd tot de middeleeuwen.

Het plangebied bestaat uit grasland waarop een huisartsen- en fysiopraktijk zal worden gebouwd.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied gekenmerkt wordt door lage kwelderafzettingen die worden afgedekt door terplagen. Hier bovenop ligt een ongeveer veertig centimeter dik ophogingspakket. Het is opmerkelijk dat de terplagen op het oorspronkelijk hoogst gelegen deel van de terp (in de noordhoek van het plangebied) ontbreken. Dit komt waarschijnlijk doordat hier de natuurlijke afzettingen oorspronkelijk het hoogst lagen waardoor het afgraven van de terp hier geleid heeft tot het volledig verloren gaan van de terplagen. Wel zijn hier nog delen van diepe grondsporen bewaard gebleven. Op de overige delen van het plangebied zijn de terplagen nog wel (grotendeels) bewaard gebleven. Deze bestaan voor een deel uit afspoelingslaagjes zoals ontstaan aan de voet van een hellende akker. Dit stemt overeen met de ligging van deze delen van het plangebied aan de randzone van een terp. Onder deze terplagen zijn grondsporen bewaard gebleven. Hierin aangetroffen aardewerk lijkt uit de periode ijzertijd-Romeinse tijd te dateren.

Op basis van de aangetroffen verschijnselen is het vooralsnog in onvoldoende mate mogelijk om een vindplaatsbeoordeling uit te voeren aan de hand van de waarderingstabel uit de KNA 3.2 (VS06). Hiervoor is een proefsleuvenonderzoek nodig. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe gecertificeerd bedrijf volgens een speciaal daartoe op te stellen Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen er verder op dat in alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de provinciaal archeoloog dr. G. de Langen (tel: 058-2925487) en bij de gemeente Ferwerderadeel conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Appendix I

Ferwerd, Marrumerweg Archeologische periodes

<i>paleolithicum:</i>	<i>tot 8.800 vC</i>	<i>ijzertijd:</i>	<i>800 - 12 vC</i>
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	<i>Romeinse tijd:</i>	<i>12 vC - 450 nC</i>
		Romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
<i>mesolithicum:</i>	<i>8.800 - 4.900 vC</i>	Romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	Romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	Romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	Romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		Romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
<i>neolithicum:</i>	<i>5.300 - 2.000 vC</i>	Romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	Romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	Romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	<i>middeleeuwen:</i>	<i>450 - 1.500 nC</i>
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
<i>bronsijd:</i>	<i>2.000 - 800 vC</i>	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronsijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronsijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronsijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	<i>nieuwe tijd:</i>	<i>1.500 - heden</i>
bronsijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronsijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix II - Ferwerd, Marrumerweg

Bekende archeologische waarden

183933 / 594807

183431 / 594397

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- PLAATSNAMEN
- PLANGEBIED
- MONUMENTEN**
  - archeologische waarde
  - hoge archeologische waarde
  - zeer hoge archeologische waarde
  - zeer hoge arch waarde, beschermd

0 100 m

